

København, den 25. oktober 2007

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 26
Offentligt

BIBLIOTEKSFORENING

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K.

Att.: Kulturudvalgets sekretær

ORIGINAL

MODTAGET

26 OKT. 2007 10¹⁵

Den Centrale Indlevering

OMTRYKT (6/11 2007)
(Tilføj i pressemeddelelsen)

PRESSEMEDDELELSE

Hermed fremsendes Pressemeddelelse med bilag i forbindelse med Danmarks Biblioteksforenings Kommunalundersøgelse 2008.

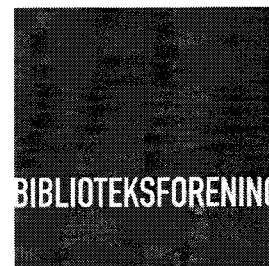
Pressemeddelelsen ønskes uddelt til kulturudvalgets medlemmer.

På forhånd tak for din hjælp!

Med venlig hilsen

f. **Vagn Ytte Larsen**
Formand

Michael Larsen

Atter nedgang i bibliotekernes økonomi

- kan vi være det bekendt – igen?

Danmarks Biblioteksforenings Kommunalundersøgelse 2008

Danmarks Biblioteksforenings nye tendensundersøgelse af de netop vedtagne kommunale biblioteksbudgetter for 2008 og den aktuelle serviceudvikling viser en gennemsnitlig reduktion på godt 3 %, og så kniber det gevaldigt med den nødvendige udvidelse af åbningstiden.

Formand for Danmarks Biblioteksforening Vagn Ytte Larsen (A), opfordrer derfor nu de kommunale politikere til sammen med bibliotekerne, at tænke sig grundigt om og sørge for at give borgerne bedre adgang til ny viden og inspiration.

Igen i år holder bibliotekerne for som et kommunalt spareobjekt.

I ca. 75 % af alle kommuner er der nedgang i bibliotekernes budgetter for 2008.

"Danmarks Biblioteksforening har fuld forståelse for den pressede økonomiske situation som landets kommuner befinder sig i. Men jeg mener det er fantasiløst at det igen i år er bibliotekerne som skal holde for med mærkbart reducerede budgetter, især når vi ved hvor lidt nedskæringerne på biblioteksbudgetterne fylder i de samlede kommunale budgetter" siger Vagn Ytte Larsen, og fortsætter:

"Bibliotekerne skal levere varen, og hvordan kan de det med den økonomi, der tegner sig? Og hvordan kan de det, når folk ikke kan komme til at bruge bibliotekerne, når de har fri?"

Jeg kan derfor ikke kraftigt nok opfordre kommunernes kulturpolitikere og ansvarlige ledere til at tænke sig rigtig grundigt om. Befolkningen kan ikke være tjent med at en så vigtig kulturinstitution som biblioteket bid for bid bliver devalueret, fordi kommunerne mister overblikket over konsekvenserne for fremtiden.

I en tid, hvor bruttonationalproduktet og velfærden er nært forbundet med udvikling af vidensamfundet og af en ny oplevelsesøkonomi, må det simpelthen være afgørende for enhver kommune, at sikre både adgang og gode rammer om oplevelser og information gennem biblioteket" slutter Vagn Ytte Larsen.

*****

Undersøgelsen i detaljer

86 % af landets kommuner har svaret på undersøgelsen, der følger op på en lignende afdækning af tendenser i forbindelse med sidste års budget.

På negativsiden viser undersøgelsen, at ca. 75 % af kommunerne vil opleve et fald i budgettet i forhold til budget 2007 på godt 3 %. I dette tal er der taget højde for KL's årlige prisfremskrivning, som i 2008 er på 3,2 %.

Set i forhold til sidste års budgetnedskæringer, som lå på gennemsnitlig 4 %, er dette naturligvis dybt utilfredsstillende. Selv om faldet nogle steder skal ses i sammenhæng med den effektivitetsgevinst, reformen sidste år foruddiskonterede mange steder, og nogle kommuner oplyser, at faldet skyldes omrokering af udgifter indenfor kommunens samlede budgetkonti, er der langt fra tale om den genopretning i forhold til 2007, der er behov for.

Noget bedre står det til på visse af tendensundersøgelsens serviceområder. Danmarks Biblioteksforening anbefalede i forbindelse med kommunalreformens sammenlægninger kommunerne at styrke formidlingen af digital service. Og her viser undersøgelsen en positiv nyudvikling. Adgangen til digital og webbaseret service (e-bøger, podcast, netbiblioteker, mobil service m.v.) er faktisk blevet udvidet i cirka halvdelen af kommunerne.

Beklageligt er det, at kommunerne øjensynlig lader økonomiske stramninger udmunde i nedprioritering af kravet om øget åbningstid. Specielt nu hvor man i forbindelse med sidste års mange fili-allukninger mange steder har fået længere til biblioteket. I 13 % af kommunerne meldes der om direkte reduktioner i åbningstiderne, i hovedparten af kommunerne (61 %) fastholdes åbningstiderne mens kun 9 % af kommunerne oplyser, at man vil øge åbningstiden; øvrige er p.t. uafklarede.

Glædelig nyt indeholder undersøgelsen dog også. Omkring en tredjedel af kommunerne oplyser således, at man har byggeprojekter på dagsordenen. Og her leverer Danmarks Biblioteksforening selv en saltvandsindsprøjtning som bidrag til denne indsats via en ny publikation, som udgives i starten af 2008. Der er tale om et enkelt og konkret redskab for både politikere, biblioteksfolk og arkitekter i forbindelse med den lokale byggeproces og biblioteksfornyelse.

Undersøgelsens resultater kan også ses på www.dbf.dk

For yderligere oplysninger, kontakt venligst

Formand Vagn Ytte Larsen, tlf. 2178 9383

Direktør Winnie Vitzansky, tlf. 2615 1466

Danmarks Biblioteksforening er en interesseorganisation, som arbejder politisk for bibliotekernes sag bl.a. gennem lobbyarbejde. Danmarks Biblioteksforenings Repræsentantskab består både af lokale kulturpolitikere samt af professionelle biblioteksfolk.
Læs mere på www.dbf.dk/presse

DB's Kommunalundersøgelse 2008

En tendensundersøgelse af bibliotekernes budgetter og serviceudvikling.

Igen i år gennemfører Danmarks Biblioteksforening en tendensundersøgelse i relation til kommunernes budgetvedtagelse i oktober måned. Målet med undersøgelsen er at belyse bibliotekernes økonomi og udvikling efter kommunalreformens ikrafttrædelse den 1. januar 2007.

Besvarelser

Alle 98 kommuner har den 1. oktober modtaget en henvendelse om at besvare spørgeskemaet. Se spørgsmål og svar nedenfor.

Undersøgelsen blev i år gennemført online og havde deadline den 22. oktober.

Antal modtagne besvarelser: 84, dvs. der er tale om en svarprocent: 85,71%.

Resultater vedr. økonomien

Det gennemsnitlige procentvise fald i budgetterne inkl. KL's fremskrivningsprocent er på 4,3 %.

7 biblioteker har fået en forøgelse af budgetterne.
2 biblioteker får hverken forøgelse eller reduktion.
75 biblioteker får budgettet reduceret.

Forudsætning for budgetopgørelsen

Udgangspunktet for budgetspørgsmålet er Indenrigsministeriets nøgletal for 2007 opgjort i samlede udgifter pr. indbygger fremskrevet med KL's fremskrivningsprocent (4,2%) for 2008. Bibliotekernes besvarelser er herefter sammenholdt med disse fremskrevne nøgletal.

Modtagne kommentarer og forbehold vedr. budgetoplysningerne

Det oplyses af bibliotekerne, at nogle af besparelserne skyldes ændret indhold af nøgletallet. F.eks. at tjenestemandspensioner ikke mere medregnes i nøgletallet, mens andre besparelser skyldes at serviceområder er ført ud af biblioteksregi (fx overførsel af lokalhistorisk arkiv)

Nogle af de biblioteker, der anfører, at de får forøget budgettet, oplyser, at det skyldes, at der er overført øgede udgifter til bibliotekets budget.

Service resultater

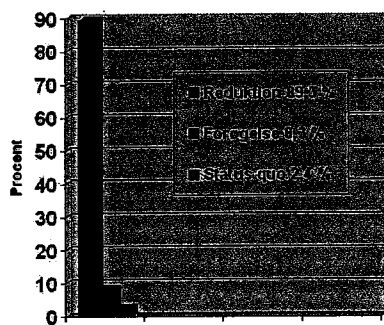
Der er stillet spørgsmål vedrørende: åbningstid, materialekontoen, byggeprojekter, borgerservice, erhvervsservice, kombibiblioteker (biblioteker og skoler o.l.) og tema-/multibiblioteker (biblioteker sammen med bl.a. idræt), adgangen til webbaseret og digital service samt vedr. selvbetjening.

Eventuelle spørgsmål i forbindelse med undersøgelsens gennemførelse bedes rettet til bibliotekskonsulent Kirsten Grubbe Jensen.

Årets kommunalundersøgelse

Udviklingen i Folkebibliotekernes budget fra 2007 til 2008.

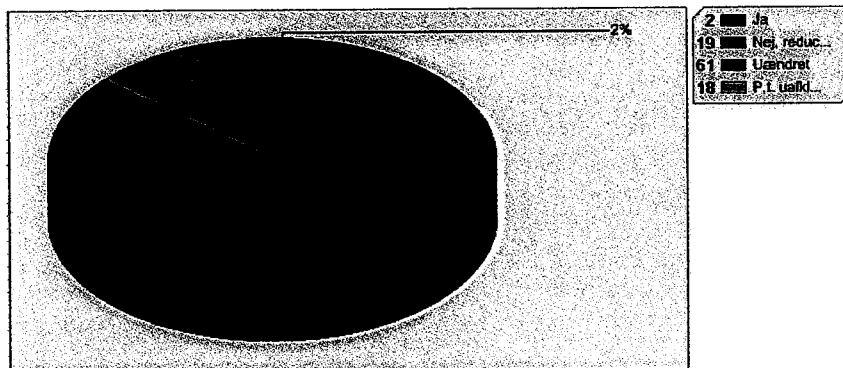
(korrigeret med KL's fremskrivningsfaktor på 4,2 %, okt. 2007)

Gennemsnitlig reduktion 2008 =
4,3 % i forhold til 2007

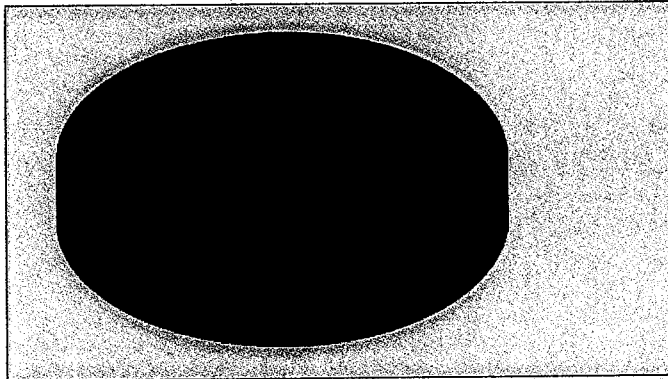
1

Årets kommunalundersøgelse

Bliver bibliotekets materialekonto øget i budget 2008?

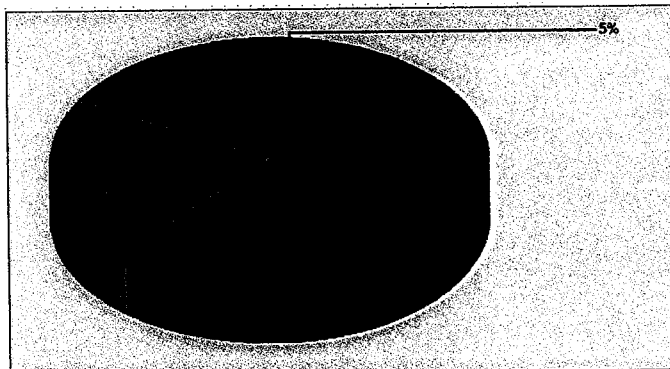
Årets kommunalundersøgelse

24	Ja
69	Nej
7	Planlægges

Er der igangsat byggeprojekter?

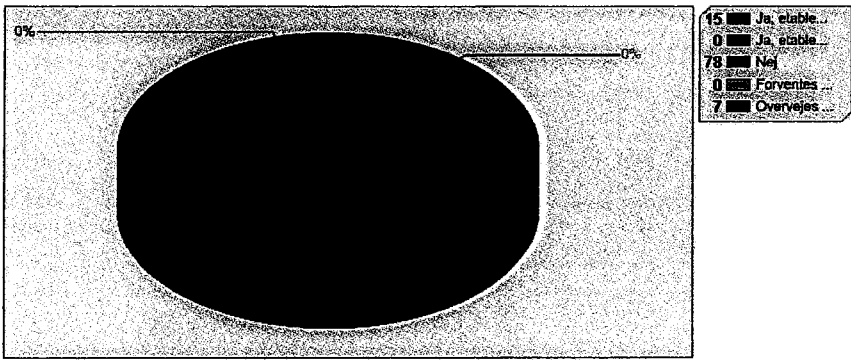
Årets kommunalundersøgelse

5	Ja, etableret
13	Ja, etableret
48	Nej
14	Fornyelses
20	Overvejes

Tilbydes borgerservice?

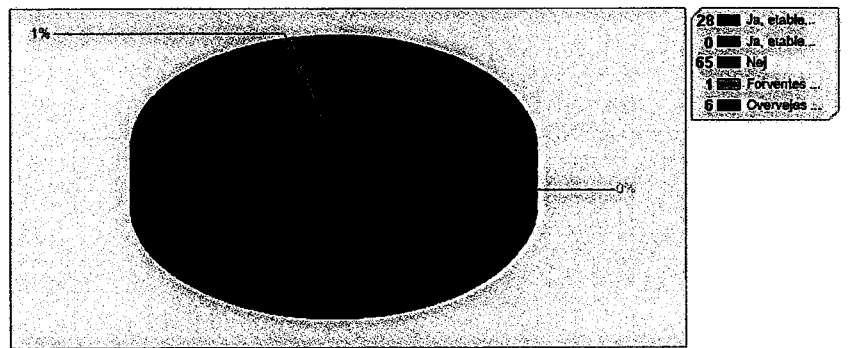
Årets kommunalundersøgelse

Tilbydes erhvervsservice?

5

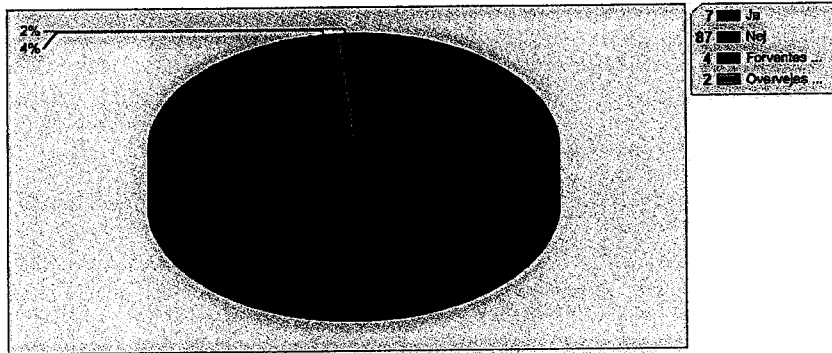
Årets kommunalundersøgelse

Findes der kombibiblioteker i kommunen?

6

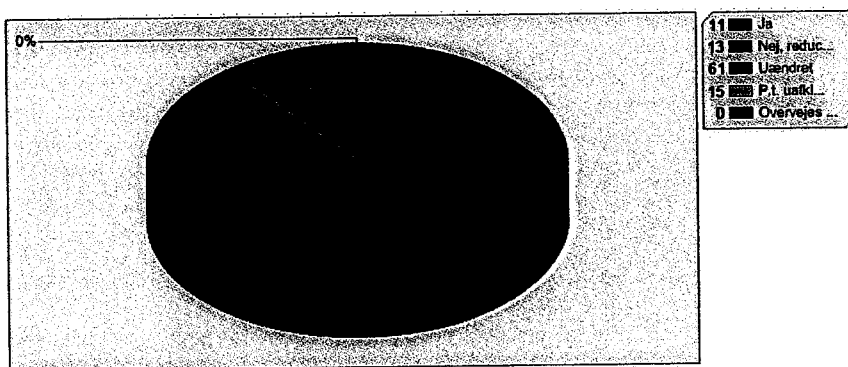
Årets kommunalundersøgelse

Er et eller flere af kommunens biblioteker et tema- eller multibliotek?

7

Årets kommunalundersøgelse

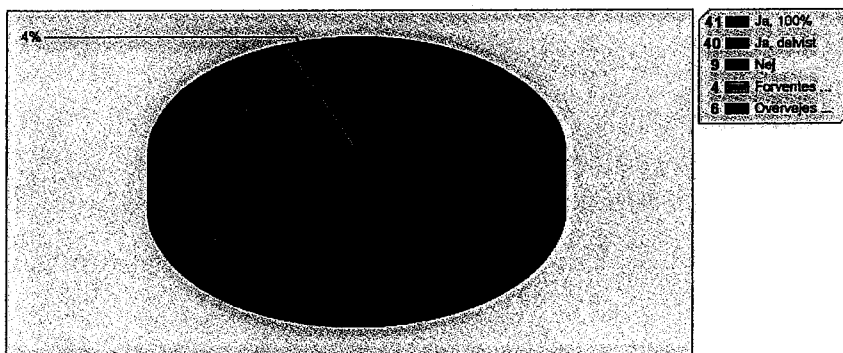

Bliver bibliotekernes samlede åbningstid øget i forbindelse med budget 2008?

8

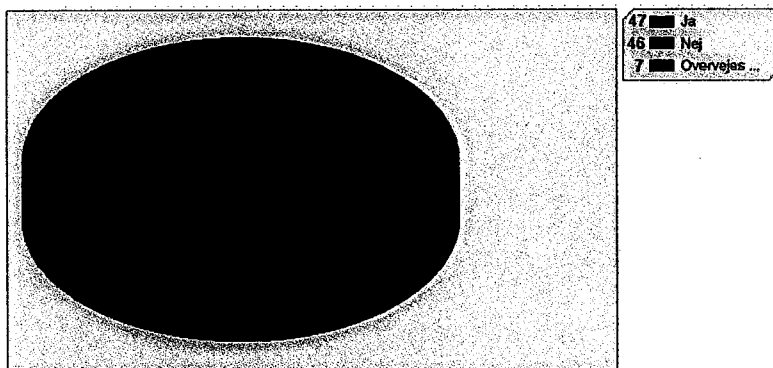
Årets kommunalundersøgelse

Tilbyder bibliotekerne selvbetjening på udlån og aflevering?

9

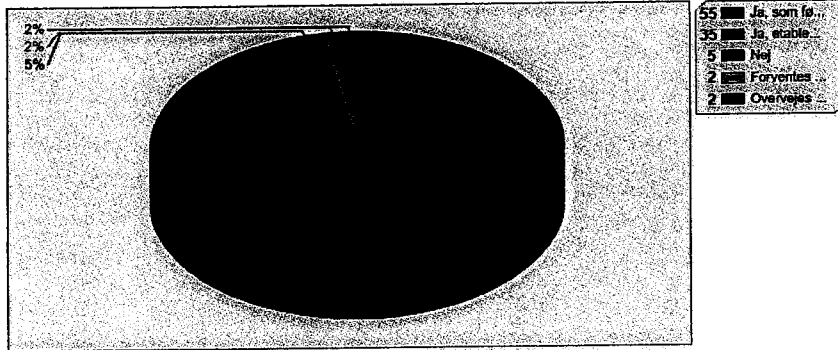
Årets kommunalundersøgelse

Er adgangen til digital og webbaseret service udvidet i forbindelse med kommunalreformen?

10

Årets kommunalundersøgelse

Tilbydes "bogen kommer" service

Bilag til Danmarks biblioteksforenings Kommunalundersøgelse 2008

1. Bliver bibliotekets materialekonto (de fysiske materialer) samlet set øget i forbindelse med budget 2008?

2 % af bibliotekerne anfører, at materialekontoen bliver forøget
19 % anfører at materialekontoen bliver reduceret
61 % har uændret materialekonto
18 % er endnu ikke afklaret.

2. Er der igangsat nye byggeprojekter på biblioteksområdet?

24 % har igangsat byggeprojekter
69 % har ikke igangsat byggeprojekter
7 % planlægger byggeprojekter.

Uddrag af detaljerede besvarelser:

5 kommuner planlægger flytning af bibliotek til rådhus (i alt 7 biblioteker)
11 lokalbiblioteker er under planlægning
4 hovedbiblioteker er under planlægning
1 ny bogbus anskaffes.
Øvrige besvarelser omfatter forskellige renoveringer og tilbygninger

3. Tilbydes der borgerservice i tilknytning til bibliotekerne?

5 % har etableret borgerservice før kommunalreformen
13 % har etableret borgerservice i forbindelse med kommunalreformen
48 % svarer, at det ikke tilbydes borgerservice.
14 % forventer at etablere borgerservice i 2008
20 % over på sigt at etablere borgerservice

4. Tilbydes der erhvervsservice i biblioteksregi?

15 % har etableret erhvervsservice før kommunalreformen
0 % har etableret erhvervsservice i forbindelse med kommunalreformen
78 % har ikke erhvervsservice
0 % forventer at etablere erhvervsservice i 2008
7 % overvejer på sigt at etablere erhvervsservice

5. Findes der kombibiblioteker i kommunen?

28 % har været etableret før kommunalreformen
0 % er etableret i forbindelse med kommunalreformen
65 % har ikke kombibiblioteker
1 % forventer at etablere kombibiblioteker i 2008
6 % overvejer på sigt at etablere kombibiblioteker

6. Er et eller flere af kommunens biblioteker et tema- eller multibibliotek, som f. eks 'Haraldslund' i Aalborg?

- 7 % har et tema- eller multibibliotek
- 87 % har ikke et tema- eller multibibliotek
- 4 % forventer at etablere et tema- eller multibibliotek i 2008
- 2 % overvejer på sigt at etablere et tema- eller multibibliotek

Uddrag af detaljerede besvarelser:

Samarbejde med mediehus, bibliotek sammen med idrætscenter, forskellige modeltyper af biblioteker

7. Bliver bibliotekernes samlede åbningstid (inkl. bogbus) øget i forbindelse med budget 2008?

- 11 % får den samlede åbningstid forøget
- 13 % får den samlede åbningstid reduceret
- 61 % får uændret åbningstid
- 15 % har pt. ingen afklaring
- 0 % overvejer på sigt at øge åbningstiden

8. Tilbyder bibliotekerne selvbetjening på udlån og aflevering?

- 41 % tilbyder selvbetjening 100 %
- 40 % tilbyder delvis selvbetjening
- 9 % tilbyder ikke selvbetjening
- 4 % forventer at indføre selvbetjening i 2008
- 6 % overvejer på sigt at indføre selvbetjening

Uddrag af detaljerede besvarelser:

Flere hovedbiblioteker har 100 % selvbetjening, filialer har det i vekslende omfang.

9. Er adgangen til digital og webbaseret service (e-bøger, podcasts, netbiblioteker, mobil service mv.) udvidet i forbindelse med kommunalreformen?

- 47 % har udvidet adgangen til digital og webbaseret service
- 46 % har ikke udvidet adgangen til digital og webbaseret service
- 7 % overvejer på sigt at udvide adgangen til digital og webbaseret service.

Uddrag af detaljerede besvarelser:

Netbiblioteker, licensdatabaser e-mailservice og sms-service (advis om afhentning og lånetids udløb). Podcast, Netmusik, betaling via nettet, hotspot, selvbetjening på hjemmeside

10. Tilbydes 'Bogen kommer' service?

- 55 % tilbyder "Bogen kommer" service som før kommunalreformen
- 35 % har etableret/udbygget "Bogen Kommer" service i forbindelse med kommunalreformen
- 5 % tilbyder ikke "Bogen Kommer" service
- 2 % forventer at indføre "Bogen Kommer" service i 2008
- 2 % overvejer på sigt at indføre "Bogen Kommer" service

Gitte Ravn Jensen

Fra: Finn Skriver Frandsen
Sendt: 6. november 2007 11:18
Til: Gitte Ravn Jensen
Emne: VS: Rettelse til fremsendt bilag
Prioritet: Høj

Vedhæftede filer: Atter nedgang i bibliotekernes økonomi - DB_kommunalundersøgelse 2008.doc

Hej gitte,
Vil du ikke sætte den nye pressemeddelelse ind som omtryk af den gamle med samme bilagsnummer alm. del - bilag 26.
Med venlig hilsen

Finn Skriver Frandsen
Konsulent

FOLKETINGET

2. Udvalgssekretariat

Christiansborg
DK-1240 København K.

Tlf. +45 33 37 55 00
Dir. +45 33 37 55 23

www.ft.dk

Fra: Michael Larsen [<mailto:ML@dbf.dk>]
Sendt: 25. oktober 2007 16:09
Til: Finn Skriver Frandsen
Emne: Rettelse til fremsendt bilag
Prioritet: Høj

Kære Finn Frandsen

Du skulle fredag med post modtage en pakke fra Danmarks Biblioteksforening. Heri finder du en pressemeddelelse med tilhørende bilag, som vi beder om at få omdelt til Kulturudvalgets medlemmer. Da der har indsnegget sig et forkert tal i den med post fremsendte pressemeddelelse vedhæfter jeg her pressemeddelelsen med det korrekte tal, som jeg håber du har mulighed for at udskrive og erstatte med den fremsendte pressemeddelelse.

På forhånd tak for hjælpen!

Venlig hilsen

Michael Larsen
Informationskonsulent
Danmarks Biblioteksforening

Telefon 3326 0076 · Mobil 2284 0865 · ml@dbf.dk

06-11-2007

PRESSEMEDDELELSE

25. oktober 2007

BIBLIOTEKSFORENING

Atter nedgang i bibliotekernes økonomi

- kan vi være det bekendt – igen?

Danmarks Biblioteksforenings Kommunalundersøgelse 2008

Talfejl i presse-
meld.

Danmarks Biblioteksforenings nye tendensundersøgelse af de netop vedtagne kommunale biblioteksbudgetter for 2008 og den aktuelle serviceudvikling viser en gennemsnitlig reduktion på godt 3 %, og så kniber det gevaldigt med den nødvendige udvidelse af åbningstiden.

Formand for Danmarks Biblioteksforening Vagn Ytte Larsen (A), opfordrer derfor nu de kommunale politikere til sammen med bibliotekerne, at tænke sig grundigt om og sørge for at give borgerne bedre adgang til ny viden og inspiration.

Igen i år holder bibliotekerne for som et kommunalt spareobjekt.

I ca. 75 % af alle kommuner er der nedgang i bibliotekernes budgetter for 2008.

"Danmarks Biblioteksforening har fuld forståelse for den pressede økonomiske situation som landets kommuner befinder sig i. Men jeg mener det er fantasiløst at det igen i år er bibliotekerne som skal holde for med mærkbart reducerede budgetter, især når vi ved hvor lidt nedskæringerne på biblioteksbudgetterne fylder i de samlede kommunale budgetter" siger Vagn Ytte Larsen, og fortsætter:

"Bibliotekerne skal levere varen, og hvordan kan de det med den økonomi, der tegner sig? Og hvordan kan de det, når folk ikke kan komme til at bruge bibliotekerne, når de har fri?"

Jeg kan derfor ikke kraftigt nok opfordre kommunernes kulturpolitikere og ansvarlige ledere til at tænke sig rigtig grundigt om. Befolkningen kan ikke være tjent med at en så vigtig kulturinstitution som biblioteket bid for bid bliver devalueret, fordi kommunerne mister overblikket over konsekvenserne for fremtiden.

I en tid, hvor bruttonationalproduktet og velfærden er nært forbundet med udvikling af vidensamfundet og af en ny oplevelsesøkonomi, må det simpelthen være afgørende for enhver kommune, at sikre både adgang og gode rammer om oplevelser og information gennem biblioteket" slutter Vagn Ytte Larsen.

*****

Undersøgelsen i detaljer

86 % af landets kommuner har svaret på undersøgelsen, der følger op på en lignende afdækning af tendenser i forbindelse med sidste års budget.

På negativsiden viser undersøgelsen, at ca. 75 % af kommunerne vil opleve et fald i budgettet i forhold til budget 2007 på godt 3 %. I dette tal er der taget højde for KL's årlige prisfremskrivning, som i 2008 er på 3,2 %.

Set i forhold til sidste års budgetnedskæringer, som lå på gennemsnitlig 4 %, er dette naturligvis dybt utilfredsstillende. Selvom faldet nogle steder skal ses i sammenhæng med den effektivitetsgevinst, reformen sidste år foruddiskonterede mange steder, og nogle kommuner oplyser, at faldet skyldes omrokering af udgifter indenfor kommunens samlede budgetkonti, er der langt fra tale om den genopretning i forhold til 2007, der er behov for.

Noget bedre står det til på visse af tendensundersøgelsens serviceområder. Danmarks Biblioteksforening anbefalede i forbindelse med kommunalreformens sammenlægninger kommunerne at styrke formidlingen af digital service. Og her viser undersøgelsen en positiv nyudvikling. Adgangen til digital og webbaseret service (e-bøger, podcast, netbiblioteker, mobil service m.v.) er faktisk blevet udvidet i cirka halvdelen af kommunerne.

Beklageligt er det, at kommunerne øjensynlig lader økonomiske stramninger udmunde i nedprioritering af kravet om øget åbningstid. Specielt nu hvor man i forbindelse med sidste års mange filiallukninger mange steder har fået længere til biblioteket. I 13 % af kommunerne meldes der om direkte reduktioner i åbningstiderne, i hovedparten af kommunerne (61 %) fastholdes åbningstiderne mens kun 9 % af kommunerne oplyser, at man vil øge åbningstiden; øvrige er p.t. uafklarede.

Glædelig nyt indeholder undersøgelsen dog også. Omkring en tredjedel af kommunerne oplyser således, at man har byggeprojekter på dagsordenen. Og her leverer Danmarks Biblioteksforening selv en saltvandsindsprøjtning som bidrag til denne indsats via en ny publikation, som udgives i starten af 2008. Der er tale om et enkelt og konkret redskab for både politikere, biblioteksfolk og arkitekter i forbindelse med den lokale byggeproces og biblioteksfornyelse.

Undersøgelsens resultater kan også ses på www.dbf.dk

For yderligere oplysninger, kontakt venligst

Formand Vagn Ytte Larsen, tlf. 2178 9383

Direktør Winnie Vitzansky, tlf. 2615 1466

Danmarks Biblioteksforening er en interesseorganisation, som arbejder politisk for bibliotekernes sag bl.a. gennem lobbyarbejde. Danmarks Biblioteksforenings Repræsentantskab består både af lokale kulturpolitikere samt af professionelle biblioteksfolk.

Læs mere på www.dbf.dk/presse

Finn Skriver Frandsen

Fra: Michael Larsen [ML@dbf.dk]
Sendt: 25. oktober 2007 16:09
Til: Finn Skriver Frandsen
Emne: Rettelse til fremsendt bilag
Prioritet: Høj
Vedhæftede filer: Atter nedgang i bibliotekernes økonomi - DB_kommunalundersøgelse 2008.doc

Kære Finn Frandsen

Du skulle fredag med post modtage en pakke fra Danmarks Biblioteksforening. Heri finder du en pressemeddelelse med tilhørende bilag, som vi beder om at få omdelt til Kulturudvalgets medlemmer. Da der har indsneget sig et forkert tal i den med post fremsendte pressemeddelelse vedhæfter jeg her pressemeddelelsen med det korrekte tal, som jeg håber du har mulighed for at udskrive og erstatte med den fremsendte pressemeddelelse.

På forhånd tak for hjælpen!

Venlig hilsen

Michael Larsen
Informationskonsulent
Danmarks Biblioteksforening

Telefon 3326 0076 · Mobil 2284 0865 · ml@dbf.dk

"Journal"

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 26
Offentligt

København, den 25. oktober 2007

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 26
Offentligt

BIBLIOTEKSFORENING

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K.

Att.: Kulturudvalgets sekretær

MODTAGET

26 OKT. 2007 10¹⁵

Den Centrale Indlevering

PRESSEMEDDELELSE

Hermed fremsendes Pressemeddelelse med bilag i forbindelse med Danmarks Biblioteksforenings Kommunalundersøgelse 2008.

Pressemeddelelsen ønskes uddelt til kulturudvalgets medlemmer.

På forhånd tak for din hjælp!

Med venlig hilsen

f. Vagn Ytte Larsen
Formand

Michael Kors